

Naturgenopretning af Hjarbæk Fjord

Referat

Sjette møde i arbejdsgruppen onsdag den 21. september 2022 kl. 17-20:30

Kulturcenter Værestedet
Låstrupvej 38, Låstrup, 8832 Skals

Mødedeltagere:

- Jørgen Jørgensen, Viborg Kommune (JJ)
- Tommy Dalgaard, Aarhus Universitet (TD)
- Morten Graversgaard, Aarhus Universitet (MG)
- Iben Kristensen, Energi Viborg Vand (IK)
- Maria Pilgaard, Velas (MP)
- Hans Kurt Tougaard, Fjordklyngen (HKT)
- Peder Lajgaard Pedersen, Fritidsfiskerne ved Hjarbæk Fjord (PLP)
- Kjeld Møller, Erhvervsfiskerne ved Hjarbæk Fjord/Lovns Bredning (KM)
- Jakob Gade, LandboForeningen Midtjylland (JG)
- Leif Nielsen, Danmarks Naturfredningsforening (LN)
- Poul Blicher Andersen, Dansk Ornitologisk Forening (PBA)
- Henrik Ravn, Viborg Sportsfiskerforening (HR)
- Bertel Maigaard, BioCirc (BM)
- Mogens Flindt, Syddansk Universitet (MF)

Kjeld Møller, Erhvervsfiskerne ved Hjarbæk Fjord/Lovns Bredning, og Peter Kårup Miljøstyrelsen deltog ikke.

Dagsorden

1. Velkommen (17:00 – 17:05)
2. BioCirc, eksempel på et oplandsprojekt v./ Bertel Maigaard (17:05 – 17:50)
3. Hvad kan der gøres – virkemidler i fjorden v./Mogens Flindt, Syddansk Universitet (17:50 – 18:35)
4. Plenum drøftelse og opsamling på aftenens oplæg (18:35 – 19:00)
5. Pause (19:00 – 19:15)
6. Status på nedsættelse af kystvandråd (19:15 – 19:25) v/Jørgen Jørgensen
7. Drøftelse af den videre proces (19:25 – 19:40) v/Jørgen Jørgensen
8. Opfølgning på kommunikationsstrategi (19:40 – 20:00) v/Jørgen Jørgensen
9. Eventuelt (20:00 – 20:10)
10. Middag (20:10 – 20:30)

Ad. 1

Jørgen Jørgensen (JJ) bød velkommen og bemærkede at dagsordenen i forhold til den udsendte var justeret med et ekstra punkt 7. *Drøftelse af den videre proces.*

I forhold til det udsendte bilag fra sidste møde med opsamling og konklusioner bemærkede Poul Blicher Andersen (PBA), at han manglede en enkelt konklusion. PBA har efterfølgende sendt følgende tekst: *Forstyrrelse af rastende/fældende andeflokke på fjorden* og den er nu indarbejdet i bilaget: *Opsamling på udsagn og diskussion, under: Natur- og miljøfaglige spørgsmål, 1. De væsentligste udfordringer/problemer.* Det opdaterede bilag vedhæftes.

Ad. 2

Bertel Maigaard (BM) redegjorde bl.a. for:

- at selskabet foreløbigt planlagde for projekter på 4 forskellige geografiske lokaliseringer
- at Viborg Kommune nu ansøges om godkendelser til et projekt i området ved Tjele
- at projektet omfatter 785 ha., heraf 20 ha. til etablering af anlæg bl.a. biogas og græsprotein og 765 ha. til etablering af sol og vindenergianlæg
- at projektet forudsætter tilførsel af afgrøder/biomasse, græs, husdyrgødning/gylle mm. fra ca. 16 – 20.000 ha.
- at tidshorisont for etablering biomasseanlæg forventes at være ca. 2 år og for sol og vind 3-4 år, alt afhængigt af forløb af myndighedsbehandling med klagemuligheder etc.

Ad. 3

Bilag med Mogens Flindts (MF) oplæg eftersendes.

Ad. 4

Der blev under indlæggene spurgt flittigt ind til detaljer og specifikke problemstillinger.

I forhold til BM's oplæg (pkt. 2) blev bl.a. behovet for areal- og infrastrukturplanlægning drøftet herunder også væsentligheden af en lokalisering i forhold til områder med høj næringsstofudledning, ligesom spørgsmålet om foderprodukternes kvalitet blev berørt.

Under pkt. 3 MF's oplæg blev der specielt bidt mærke i et GIS model/analyseværktøj, der kan pege på stressfaktorer og områder med potentiale for naturgenopretning, samt bruges til at belyse forskellige scenarier. MF understregede i den sammenhæng at en målrettet indsats overfor næringsstoffer vil øge potentialet for restaurering og at værktøjet derfor vil spille fint sammen med en kortlægning af potentialer for næringsstoffjernelse.

Ad. 6

JJ redegjorde for beslutningen om at Viborg Kommune og Limfjordsrådet på vegne af de otte kommuner i oplandet skal ansøge Miljøstyrelsen om, at der nedsættes et lokalt kystvandråd for den centrale del af Limfjorden. Helt præcist Hjarbæk Fjord, Skive Fjord Lovns Bredning, Risgaard Bredning og Bjørnsholm Bugt.

Arbejdet i kystvandrådet bliver ledet af et sekretariat bemandet af Limfjordsrådet og Viborg kommune.

Der forventes desuden etableret en teknisk følgegruppe med repræsentanter fra kommunerne i oplandet og de involverede vidensinstitutioner. Her har organisationer, der indgår i kystvandrådet, også mulighed for at være repræsenteret.

Ansøgningen er nu indsendt og kystvandrådet udpeget, Miljøstyrelsen har imidlertid oplyst, at et svar på den indsendte ansøgning afventer at en der efter valget er dannet en ny regering.

Ansøgningen om etablering af et kystvandråd er sendt til arbejdsgruppen den 14. oktober 2022, der kan desuden henvises til hjemmesiden: [Kystvandråd - den centrale Limfjord - Viborg Kommune](#)

Ad. 7

JJ præsenterede følgende oplæg til kobling mellem Hjarbæk Fjord arbejdsgruppens arbejde og et kommende kystvandråd:

1. Med udgangen af 2022 afsluttes fase 1 af Hjarbæk Fjord projektet:
  - AU udarbejder et statutsnotat for Hjarbæk Fjords tilstand
  - Arbejdsgruppen udarbejder et overordnet udkast til handleplan for Hjarbæk Fjord.
2. Arbejdsgruppens afleverer sit materiale til kystvandrådet som et oplæg for delområdet Hjarbæk Fjord og inspiration for resten af oplandet
3. I forbindelse med kystvandrådets arbejde forventes bl.a. at:
  - AU m.fl. udarbejder scenarier for arealanvendelsen i hele det store opland inkl. Hjarbæk Fjord
  - AU og DHI analyserer på fosforproblematikken i forhold til Hjarbæk Fjord, herunder også sedimentets betydning
  - DHI analyserer på slusepraksis, saltholdighed, iltvind og muslingefiltration i Hjarbæk Fjord
  - Mm.
4. Kystvandrådet afleverer min. et scenarie for samlet indsatsplan i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelsen 1. august 2023
5. 2. halvår 2023. Hjarbæk Fjord arbejdsgruppen drøfter og vurderer kystvandrådets arbejde i forhold til arbejdsgruppens opgaver og kommissorie
6. 1. halvår 2024. Med udgangspunkt i arbejdsgruppens handleplan og kystvandrådets scenarier for indsatsplan tages der i Viborg kommune politisk stilling til fase 2 af Hjarbæk Fjord projektet (igangsættelse og realisering af konkrete projekter)

Der var i arbejdsgruppen tilslutning til oplægget, idet det blev understreget at det naturligt forudsatte at blev nedsat et kystvandråd for den centrale del af Limfjorden.

Det blev også påpeget, at det i forbindelse med pkt. 5 og 6 var væsentligt at overveje og skitsere modeller for en bredere involvering i oplandet. Der var enighed om dette i arbejdsgruppen.

Der udsendes en mødeinvitation til et møde (sandsynligvis ultimo november) hvor et oplæg til overlevering til kystvandrådet kan drøftes.

JJ oplyste desuden, at Viborg Kommune vil få udtaget sedimentprøver i Hjarbæk Fjord, der kan belyse Henning Jensens vurdering på arbejdsgruppens 4. møde af fosforindholdet i sedimentet, og at Viborg Kommune ligeledes vil få foretaget videooptagelser af bunden, for at få et indtryk af bundens struktur og udseende.

Ad. 8

JJ præsenterede den kommunikationsplan, der var vedhæftet mødeindkaldelsen (vedhæftes også referatet).

Der var tilslutning til, at der som afslutning på arbejdsgruppens arbejde med belysning af data og analyse af eksisterende viden laves en pressemeddelelse med status for gruppens arbejde.

JJ rundsender et udkast til bemærkninger, således at en pressemeddelelse kan færdiggøres inden gruppens næste møde.

Ad. 9

Ingen bemærkninger.

Jørgen Jørgensen
Projektleder, Natur og Vand
Viborg Kommune

18. oktober 2022